

України: Теоретичний та науково-методичний часопис Інституту Вищої освіти АПН України, 2006. – №1. – С. 49–53.

2. Ребуха Л. З. Методологічні підходи до фундаменталізації змісту професійної освіти у вищій школі / Л. З. Ребуха // Педагогіка та психологія : виклики і сьогодення : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 5-6 травня 2017 року). У 2-х частинах. – К. : ГО «Київська наукова організація педагогіки і психології», 2017. – Ч. 1. – С. 98–100.

А. Б. Ревть

*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка
alla_rev1@ukr.net*

М. І. Клим

*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка*

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДІУ В УКРАЇНІ

Здатність до збереження і примноження інтелектуального потенціалу є визначальним чинником розвитку суспільства, яке існує в умовах глобалізації та інформатизації ХХІ століття. Тому одним із пріоритетних напрямів державної політики в Україні має бути постійна підтримка обдарованої молоді. Досвід та успіхи найбільш розвинених країн світу у галузі науки, виробництва, розвитку нових технологій, культури та освіти свідчать про необхідність радикальної перебудови системи навчання з метою створення умов для обдарованої молоді вільно проявляти свої особливості, розвиватися відповідно своїм нахилам.

Економічні та соціальні перетворення в Українській державі зумовили необхідність реформування всіх ланок системи освіти. Перед сучасною освітою постало завдання максимального розкриття і розвитку потенціалу кожної особистості, формування людини як суб'єкта соціального та професійного життя, підготовки її до самовдосконалення, самовизначення та самореалізації. Нова українська школа має забезпечувати всебічний розвиток індивідуальності людини як особистості та найвищої цінності суспільства на основі виявлення її задатків, здібностей, обдарованості і талантів.

Мета статті: на основі теоретичного аналізу проблеми обдарованості проаналізувати особливості позааудиторної роботи з обдарованими студентами у вищому навчальному закладі.

Одним із головних завдань роботи закладу вищої освіти є організація науково-дослідної роботи студентів (НДРС), яка є складовою навчально-виховного процесу, підготовки творчих особистостей, одним з головних чинників виявлення та розвитку обдарованої особистості.

Сучасні дослідники В. Шейко, Н. Кушнарєнко стверджують, що науково-дослідницька робота студентів поза навчальним процесом «є одним із найважливіших засобів формування висококваліфікованих фахівців». Мається на увазі участь студентів у роботі наукових гуртків, проблемних груп, творчих секцій, лабораторій; виконання ними держбюджетних або госпрозрахункових наукових робіт, проведення досліджень у межах творчої співпраці кафедр, факультетів тощо [3, с. 28].

Науково-дослідна робота студентів поза навчальним процесом у закладах вищої освіти здійснюється у гуртках, проблемних групах, проводяться наукові дослідження на профільюючих кафедрах, виконуються держбюджетні замовлення, а також під час наукових конференцій, конкурсів, олімпіад.

НДРС стає одним із важливих засобів підготовки спеціалістів з вищою освітою, зокрема майбутніх спеціалістів народної освіти до практичної роботи у школі. Організація цієї роботи повинна стати надійним джерелом підвищення знань, розвитку творчого мислення студентів, формування дослідницьких умінь, здатності вивчати й узагальнювати події і факти об'єктивної дійсності. Практично всі вузівські працівники виходять з того, що участь студентів у науково-дослідній роботі є одним із найважливіших способів формування обдарованої особистості. Вона повинна охопити якомога більше студентів і стати органічною частиною навчально-виховної діяльності [1, с. 5]. Однак, зрозуміло, що залучення студентів до науково-дослідної роботи, розкриття їх творчого потенціалу повинно відбуватися не тільки в аудиторній, але й в позааудиторній роботі.

Науково-дослідна робота, яка здійснюється у позанавчальний час, включає: роботу в студентських наукових гуртках; студентських проблемних групах; участь студентів групами чи в індивідуальному порядку у виконанні держбюджетної чи госпдоговірної тематики, працях, що здійснюються у творчій співдружності з індивідуальними темами викладачів, що виконуються на кафедрах та в наукових підрозділах ВНЗ; роботи в студентських конструкторських, проектних, технологічних бюро [4, с. 22].

Серед важливих завдань НДРС є: прищеплення навичок самостійної дослідницької діяльності, розвиток власної студентської ініціативи, залучення здібних студентів до розробки наукових досліджень, які мають вагоме значення для суспільства, розширення теоретико-методологічних знань, створення та розвиток наукових шкіл.

Зміст роботи з обдарованою студентською молоддю у позааудиторний час визначається переважно науковою та дослідницькою проблематикою відповідних кафедр, факультетів, на яких навчаються та працюють студенти, тематикою наукових

розвідок, що здійснюються кафедрами спільно з різноманітними установами, науковими інтересами студентів та наявністю відповідної бази досліджень.

Важливою формою роботи з обдарованою молоддю є проведення конференцій – «круглих столів», «діалогів», знайомств [1, с. 154]. Традиційним є проведення конференцій, присвячених окремій проблематиці, на яких відбувалися дискусії, обмін думками, встановлення контактів для розвитку споріднених наукових інтересів.

Цікавим у практиці роботи з обдарованою студентською молоддю є проведення студентських олімпіад. Перший тур олімпіади традиційно відбувається у вузі, сприяє виявленню обдарованої молоді, їх майбутньому спрямуванню у русло наукових досліджень.

Студентські олімпіади розвивають спеціальні здібності, формують мотивацію, стимулювали творчість. Завдання олімпіади спрямовуються на підготовку нової генерації обдарованої молоді.

Отож, проблеми обдарованості студентської молоді, аналіз її компонентів знаходяться у центрі уваги практиків і теоретиків педагогіки. Разом з тим, треба визнати, що вимагають глибшого і детальнішого аналізу фактори, які впливають на розвиток здібностей, обдарувань включно з методикою їх виявлення та розвитку у студентів вищих навчальних закладів України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Прокопів Л. Навчально-виховна робота з обдарованою молоддю у вищих педагогічних закладах України (друга половина ХХ століття): монографія / Л.М. Прокопів. – Івано-Франківськ : Плай, 2005. – 256 с.
2. Спіцин Е. Деякі підходи до проблеми відновлення системи відбору та виховання талановитої студентської молоді // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. (кол. авт.). – Вип. 12. – К.: ІЗМН, 1998. – С. 130 – 134.
3. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2002. – 295 с.
4. Янін І . Науково-дослідна робота студентів та її роль у навчальному процесі // Вища і середня педагогічна освіта. – Вип. 12. – К. : Наука. – С. 20 – 23.